

DZEJAS SKATIENĀ ATSKATOTIES

Dzejas dienu laiks Ulbrokas kultūras namā katru gadu rada interesi par aktuālo, nedzirdēto un jaunradīto oriģinālliteratūras jomā. Tieši septembrī interese izzināt ko jaunu, radot prieku, spēj ienest zinātprieku nezināmajā. Interese un zinātprieks ir skaistākās no septembra emocijām. Vienalga vai tie ir tautiskie dzīparu raksti, vai rakstu zīmes dzejā – tā ir mūsu attieksme, mīlestība, atbildība un sirdsapziņas atklāsme, ko spēj sniegt tautiski radītas kultūras zīmes.

Šogad mazliet citādi, bet ne mazāk patiesi izskan dzeja neparastā formā, ritmā un izteiksmē – meditatīvs dzejas un tautas mūzikas uzvedums „Skatiens” aizved mūs laikmetīgās dzejās un latvju dainās, kur ik vārds, rinda, skaņa un doma ir ciešā saistībā ar Liānas Langas dzejoļiem no godalgotā dzejoļu krājuma „Vilkogas”, ar dziedātājas Zanes Šmites neparasto balsi un mūziķu Ilzes Gruntes virtuozo ģitāras spēli, Andra Gruntes elektrisko basu, Ginta Pabērza saksofona balsi. Veidojot un radot saskaņu starp teicējas Domicellas Ļīpeņas sendienās teiktajām melodijām un mūsdienu etnodžeza stila improvizācijām.

Uzveduma radītā pasaule ir it kā zināma, bet tomēr svešāda. It kā tepat, it kā kaut kur citur. Dzejas un dziesmas skatienā iekodēts redzējums un emocionāls līdzpārdzīvojums, kas cilvēcisko sajūtu vidū ienes rudenīgu un nesteidzīgu noskaņu. Mirklis pārdomām un klusuma skaņai, mirklis, kad skumji un apcerīgi, uzvedums vienlaicīgi ir veltījums laikabiedra Pētera Brūvera piemiņai (1957-2011).

Mūzikas apskatnieks Klāss Vāvere par dzejas projektu saka: "SKATIENS ir kosmisks, tautisks, globāls, pagānisks, rudenīgs, distancēts un iesaistīts... eksistenciāla šodienas dalībnieces meditācija skaudrā dzejas valodā un latviešu tautasdziesmas ar mūžības pamatīguma vieglumu un džeziski rotaļīgu nopietnību."

Liāna Langa ir ne tikai dzejniece, savulaik Amerikā studējusi filozofiju un amerikāņu 20.gadsimta literatūru. Strādājusi sabiedrisko attiecību jomā, vadījusi literatūras raidījumu „Meln uz balta” Latvijas televīzijā, ir dokumentālās filmas „Tramvajs, vārdā Kalpotājs” scenārija autore, darbojusies kinoforumā „Arsenāls”. Tātra izrādes „Leo Kokle” libreta autore.

Divreiz saņēmusi Dzejas dienu balvu (1998 un 2006), divreiz – Literatūras Gada balvu (2001 un 2010).Tulkojusi uz un no čehu, lietuviešu, zviedru, angļu, ungāru, turku, bulgāru, franču, krievu valodām. Pašlaik ir izdevniecības „Apostrofs” vadītāja un strādā literārā žurnāla „Latvju Teksti” redakcijā. Par dzejnieces rakstniecības un literārās darbības intelektuālo devumu lasāms Ulbrokas bibliotēkas tematiskajā izstādē „Dzeja, nepadodies!” un krājumā iekļauto izdevumu piedāvājumā.

„...tā nav uzslava laikam,
kur nu. Tas piedāvā pārāk daudz salīdzinājumu, kuros mēs
pazūdam neprecīzi kā reibumā pierakstīti tālruņu numuri.
Kumodēs sakrājas atmiņas, foto, veca veļa. Sapņos arvien
biežāk nāk koku saknes un runā dzejā”.(L.Langa.Vilkogas).

Varam piekrist vai nepiekrist, bet autore dzejas ritmam kopumā piemīt metaforu daudzveidība, valodas spēks un poētisms.

Poētiska un rakstaina ir pašmāju audēju amatu prasme – šoreiz tautisko jostu un prievīšu tehnika, izlolota tepat Stopiņos TLM studijas „Ulbroka” vadītājas Ārijas Vītoliņas vadībā. To pieprot studijas dalībnieces un labprāt grūto rakstu salikšanu ierāda dzejas vakara dalībniekiem. Neba skatoties vien darbu iemācīsies. Gan lielam, gan mazam - katram pašam jāemēģina, jāpārlicinās, vai pietiks prasmes, darba mīlestības un neatlaidības. Viens no senākajiem amatu noslēpumiem kaut domās, bet izauklēts, sirdī apmīļots un praktiski iepazīts. Siltas tējas, pīrāgu un rudenīgu nokaņu apvīts, izskan Dzejas dienas pasākums Stopiņos.

Paldies dzejas un literatūras cienītājiem, vakara viesiem un pasākuma organizētājiem par domu, vārdu vēstījumu un līdzpārdzīvojumu kopīgā dziesmā -

Pie Dieviņa gari galdi, gari galdi
Tur sēž pati mīļā Māra, mīļā Mār'

Tur sēž pati mīļā Māra, mīļā Māra Villainītes
rakstīdama, rakstīdam'.

Dod, Dieviņi, otram dot(i), otram dot(i), Ne no
otra mīļi lūgt(i), mīļi lūgt.

Stopiņu novada Ulbrokas bibliotēkas vārdītāja,

Daiga Brigmane

Stopiņu novada tīmekļa vietnē atradīsiet pasākuma vizuālo atainojumu
<http://stopini.lv/lv/kultura/ulbrokas-biblioteka/galerijas/dzejas-skatiena-atskatoties>

2011. gada 15.septembrī